

FORMGIVNING

TORBJØRN ANDERSEN
anderssen@norwaysays.com

Senior designer og partner
i Norway Says.

Produkttegn

HAR DU HØRT historien om Henry L. Ellsworth, som i 1899 trakk seg fra stillingen som sjef for det amerikanske patentkontoret fordi han mente at alt det som kunne finnes opp allerede var funnet opp? Eller den om at Bill Gates i 1981 uttalte at 640 K burde være rikelig med lagringsplass for de aller fleste? Ingen av historiene stemmer. At de har vandret så lenge som de har, er kanskje et uttrykk for hvor vanskelig det er å forestille seg det som ikke finnes, og at vi derfor syns det er gøy at de mest framsynte blant oss også kan ha vært så blinde. For det som ikke finnes, oppstår stadig i nye former. Ny form drives av teknologiutvikling, av nye behov, av at tilleggsfunksjoner legges inn i eksisterende produkter og av at vi synes stillstand blir så kjedelig.

DEN OPPLEVELSEN vi til enhver tid har av hvordan et produkts hovedfunksjon tradisjonelt er gestaltet, kalles for gjeldende produkttegn. Av og til dukker det opp produkter som er så nye at produkttegnet mangler helt. Vi har altså ingen felles oppfatning av hvordan hovedfunksjonen til dette nye produktet burde se ut. I slike tilfeller er det viktig at nyheten på en eller annen måte knyttes til gjenstandshistorien. **Design er et språk. Formgiverne har virkemidler som også finnes i andre tegnsystemer som for eksempel skrift og tale.** Formmessige liknelser, metaforer, metonymi, humor og paradokser vekker nysgjerrigheten vår og gjør at vi kan forstå produktene, sette dem i sammenhenger vi er fortrolige med og dermed vurdere dem som reelle alternativer.

TIDLIGE VERSJONER av mobiltelefoner så ut som håndsett fra datidas stasjonære telefoner. Dette er et bra eksempel på en liknelse. Egenskapene i de to kategoriene refererer direkte til hverandre gjennom formen. Det gjeldende produkttegnet for mobiltelefoner er derimot i drift, ettersom bruken endrer seg og blir mer avansert. Bildet av håndtaket med mikrofon og høyttaler i hver sin ende blir svakere, og den flate skjermen som gjerne er trykkfølsom, får større plass.

Nye produkter som ikke forholder seg bevisst til gjeldende tegn og som ikke skaper egne referanser, blir utydelige i kommunikasjonen. De står i fare for å bli for private i sin anonymitet eller tilsynelatende galskap og dermed også irrelevante – selv om de egentlig måtte fungere tipp og topp.

Hver uke skriver Søndags eksperter om formgivning, arkitektur, hage og kultur.

Designspråk: Noen produkter snakker tydeligere enn andre. (Dette er et fuglebrett fra Eva Solo.)

Småkryp

De kjente danske figurene fra bObles har nå fått småsøsken. I tillegg til elefant, kylling, gris og fisk kan barna nå tumle rundt på krokodiller, av den mer harmløse sorten. De multifunksjonelle barnemøblene er skapt av søstrene Bolette og Louise Blædel, og gjør sitt for å få barns motoriske utvikling til en lek. Siden de første dyrene så dagens lys i 2005, har de mottatt en rekke designpriser. Vi gratulerer med familieforøkelsen!
www.bobles.dk

Redd verden med Yo!

Papir er bare såå 2008. Med denne notatblokka kan du redde en hel verden av trær. Men det gjelder å fatte seg i korthet. Den norske, londonbaserte keramikeren Helen Johannessen står bak «Ceramic Notepad» som er akkurat det – en notatblokk i keramikk. En slags white board for heimen, som du kan tørke av og bruke igjen og igjen. Mulig den er litt mindre hendig for journalister på jobb.

www.yoyoceramics.co.uk

Göteborg i Oslo

Hvordan tenker en ung designer i dag? Og hvordan henvender han eller hun seg til betrakteren? Disse spørsmålene skal vi (betrakteren) få svar på hvis vi besøker Galleri AHO fra og med torsdag. Svarene kommer fra seks unge designere som alle nylig har etablert kontorer i Göteborg. Blant dem finner vi norske Daniel Rybakken. Han viser sitt gjennombruddsverk «Subconscious effect of daylight» (bildet) som blant annet fikk mye oppmerksomhet på messa 100% Design i London i fjor. Andre utstillere er Magnus Engström og Johanna Kallin fra OCH-studio, Ulrika E. Engberg og Kasper Medin fra Little Red Stuga, som lager design for barn, og Staffan Holm.

Ringende diamanter

Fikk du ikke helt hva du ønsket deg til jul? Selv om verden roper ut om nedgangstider, gjelder dette tydeligvis ikke for alle. For Nokia lanserte nylig i Asia en mobiltelefon besatt med ganske nøyaktig 182 diamanter – signert den norske gullsmeden og designeren Thomas Heyerdahl. Telefonen er Nokias mest kostbare gjennom tidene, og selges i Kina,

Hongkong og Taiwan med en prislapp tilsvarende 48 000 kroner. Men visstnok har enkelte betalt opptil 65 000 for å sikre seg et eksemplar. Prosjektet er omfattende, blant annet inkluderer det å ha kontroll på totalt 236 600 diamanter. Ikke en jobb for hvem som helst – det holder neppe å argumentere med at diamanter er en kvinnes beste venn ...